

NAJČEŠĆA KRŠENJA RADNIČKIH PRAVA U FEDERACIJI BiH

RAD NA CRNO

POREZNA UPRAVA FBiH

- Radnik/ca koji radi na crno obraća se Poreznoj upravi FBiH pismenom/usmenom prijavom.
- Porezna uprava prijave razmatra temeljito i ozbiljno te po njima postupa u skladu sa zakonom, svojim nadležnostima i raspoloživim kapacitetima, nakon čega poduzima sve mjere koje joj stoje na raspolaganju kako bi poslodavac izvršio prijavu radnika.

TREBA ZNATI: Za rad na crno radnik/ca plaća kaznu za prekršaj od 100-300 KM.

Radom na crno smatra se rad radnika/ce koji je zaposlen kod jednog poslodavca, a rad obavlja kod drugog poslodavca.

NAPOMENA: Samo prijavom ćete moći ostvariti svoja zakonom zagarantirana prava: pravo na zdravstvenu zaštitu, pravo na PIO/MIO i druga prava koja vam pripadaju po osnovu radnog odnosa.

ZABRANA SINDIKALNOG ORGANIZIRANJA i UDRUŽIVANJA

ZAKONSKA LEGISLATIVA

- Pravo radnika na slobodno udruživanje osiguravaju Konvencije Međunarodne organizacije rada broj: 87 i 98 kao i Ustav BiH, Ustav Federacije BiH i Zakon o radu FBiH.
- Uvjeti i postupak za osnivanje sindikata, unutarnje organizacije i registracije sindikata uređeni su Zakonom o udruženjima i fondacijama FBiH.

PRAVNO NA PORODILJNI DOPUST i PORODILJNE NAKNADE

ZAKONSKA LEGISLATIVA

- Pitanje zaštite porodica s djecom, odnosno majki porodilja u BiH regulirano je entitetskim zakonima o radu, dok su Javni fond za dječiju zaštitu u Republici Srpskoj i kantoni/županije u Federaciji nadležni za njihovu primjenu.
- Zakonima na nivou države i entiteta različito je regulirano pravo na naknadu plaće korisnika porodiljnog odsustva.
- U FBiH ovo pitanje je regulirano Zakonom o radu i Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom.
- U FBiH različiti propisi u svakom kantonu/županiji rezultiraju veoma neujednačenim visinama porodiljnih naknada.

MOBING i DISKRIMINACIJA

ZAKONSKA LEGISLATIVA

- Mobing/diskriminacija je regulirana Zakonom o zabrani diskriminacije BiH, Zakonom o radu u institucijama BiH, Zakonom o radu FBiH i zakonom o radu RS.

OMBUDSMAN ZA LJUDSKA PRAVA BiH

- Žrtva mobinga/diskriminacije se može obratiti putem žalbe.
- Ombudsman može pokrenuti osobnu istragu, predložiti medijaciju, dati mišljenje /preporuku, pokrenuti prekršajni postupak.

SUD

- Žrtva mobinga/diskriminacije može pokrenuti parnični ili upravni postupak, odnosno upravni spor.
- U postupku se može kao treća strana na strani mobiranog/diskriminiranog lica pridružiti tijelo, organizacija, udruženje ili drugo lice koje se u okviru svoje djelatnosti bavi zaštitom lica o čijem se pravima odlučuje u postupku (NVO koji se bave zaštitom od diskriminacije/mobinga kao i zaštitom ljudskih prava, odnosno zaštitom neke specifične grupe građana).

NAPOMENA: Radnik/ ca može koristiti različita sredstva dokazivanja; svaki pisani dokument – zvanične ili nezvanične prirode koji potiče od mobera (od osobe koja vrši diskriminaciju); pisana komunikacija sa moberom (mail, SMS poruke, ceduljice, zapisnici ili snimci sa sastanka i sl); izjave svjedoka – kolega ili trećih lica koja su prisustvovala nekoj od radnji mobiranja; medicinska dokumentacija. Teret dokazivanja je na strani osobe koja vrši čin mobinga/diskriminacije.